

Indice

1. KETHER

1. Când lumina infinitului9
2. Avem felurite și curioase Ceasornice.....17

2. HOCHMAH

3. In hanc utilitatem clementes angeli31
4. Cel ce încearcă să pătrundă în Grădina
cu trandafiri a Filosofilor39
5. Și începe prin a combina numele acesta.....44
6. Judá León se dio a permutaciones55

3. BINAH

7. Nu așteptați prea multe de la sfârșitul lumii.....61
8. Venit din lumină și de la zei66
9. În mâna dreaptă ținea strâns o trâmbiță72
10. Și, în sfârșit, altceva nu mai provine
cabalistic din *vinum*.....76
11. Sterilitatea lui era infinită.....83
12. Sub umbra alarum tuarum88
13. Li frere, li mestre du Temple.....96
14. Ar fi mărturisit până și că l-a omorât
pe Domnul Nostru Isus Cristos.....114
15. Mă voi duce să-i cer contelui d'Anjou
să vă vină în ajutor126
16. Înainte de arestare el fusese în ordin
timp de numai nouă luni.....133
17. Așa au dispărut cavalerii Templului141
18. Un colos ciuruit de crăpături și de peșteri.148
19. Ordinul nu a încetat nici o clipă să subziste.....156

20.	Centrul invizibil, suveranul ce trebuie să se deștepte.....	166
21.	Graalul e o greutate atât de mare	176
22.	Nu mai voiau să li se pună întrebări.....	181

4. HESED

23.	Analogia contrariilor	189
24.	Sauvez la faible Aischa.....	194
25.	Acești misterioși inițiați	199
26.	Toate tradițiile de pe pământ	202
27.	Povestind într-o zi că îl cunoscuse pe Pilat din Pont	208
28.	Există un corp care cuprinde tot întregul lumii	213
29.	Prin simplul fapt că ei își ascund numele	219
30.	Și chiar faimoasa fraternitate a Rozei-Cruce	225
31.	E posibil ca majoritatea celor ce se pretind Rozacruceeni	232
32.	Valentiniani per ambiguitates bilingues	236
33.	Vedeniile sunt albe, albastre, alb-roșiatic-deschis	239

5. GEBURAH

34.	Beydelus, Demeymes, Adulex	251
35.	Sunt Lia eu	259
36.	Permiteți-mi, până una-alta, să-i dau un sfat	263
37.	Oricine reflectează la patru lucruri.	271
38.	Maestru Secret, Maestru Perfect.....	275
39.	Cavaler al Planisferelor	282
40.	Lașii mor de mai multe ori.....	289
41.	În punctul în care Abisul	292
42.	Noi suntem cu toții de acord.....	298
43.	Oameni pe care îi întâlnești pe stradă	302
44.	Invocă puterile.....	308
45.	De aici decurge o întrebare ieșită din comun.....	311
46.	Te vei apropia de mai multe ori de broască.....	317
47.	Simțul deștept și memoria pătrunsă.....	322
48.	O bună aproximare	328
49.	O cavalerie templieră și inițiativă.....	333
50.	Eu sunt cea dintâi și cea de pe urmă	339

51. Când, bunăoară, vreunul din Creierele cele Mari, Cabalistice	348
52. Un eșichier colosal care se întinde sub pământ....	353
53. Neputând conduce pe față destinele planetei	357
54. Prințul tenebrelor	366
55. Numesc teatru	369
56. Începu să sune din minunata-i trâmbiță	376
57. În fiecare al treilea copac era atârnat un felinar	382
58. Alchimia e o prostituată castă	391
59. Iar dacă iau naștere astfel de monștri.....	396
60. Biet nebun!	398
61. Această Lână de Aur	402
62. Considerăm drept societăți druidice	406
63. La ce te face să te gândești peștele ăla?.....	411

6. TIPHERETH

64. Dacă visezi că locuiești într-un oraș necunoscut.....	421
65. Un pătrat mare, cu latura de șase metri.....	425
66. Dacă ipoteza noastră este exactă.....	430
67. Da Rosa, nada digamos agora.....	435
68. Veșmintele să-ți fie albe	441
69. Elles deviennent le Diable	448
70. Ne amintim aluziile secrete.....	450
71. Nu știm sigur nici măcar	455
72. Nos invisibles pretendus.....	460
73. Un alt caz curios	464
74. Deși voința îi este bună.....	479
75. Inițiații stau la limita acestei căi.....	483
76. Diletantism.....	490
77. Iarba aceasta e numită Alungă-diavoli	500
78. Aș zice că, bineînțeles, acest hibrid monstruos...	503
79. Își deschise cufărașul	507
80. Când survine Albul.....	511
81. Ar fi în stare să facă să sară în aer suprafața planetei	513
82. Pământul e un corp magnetic.....	517
83. O hartă nu înseamnă teritoriul.....	523
84. Urmând planurile lui Verulamius	527
85. Phileas Fogg. Un nume care e o semnătură.....	530
86. Lor li s-a adresat Eiffel	532

87. E o curioasă coincidență	534
88. Templierismul este Iezuitism	537
89. S-a format în sânul beznelor celor mai adânci	543
90. Toate infamiile atribuite Templierilor	545
91. Cât de bine ați demascat sectele acelea infernale	548
92. Cu toată puterea și teroarea lui Satana	550
93. În timp ce noi rămânem în culise	553
94. En avoit-il le moindre soupçon?	555
95. Anume Evreii Cabaliști	557
96. O acoperire e întotdeauna necesară.....	561
97. Ego sum qui sum	566
98. Gnoza ei rasistă, riturile ei	581
99. Guenonismul plus diviziile de blindate.	585
100. Eu declar că pământul e gol.....	587
101. Qui operatur in Cabala.....	591
102. Un zid gros și înalt	593
103. Numele tău secret va fi din 36 de litere	598
104. Aceste texte nu se adresează muritorilor de rând.....	603
105. Delirat lingua, labat mens	606
106. Lista nr. 5.....	610

7. NETZAH

107. Nu vezi câinele acela negru.....	625
108. Există anumite Puteri aflate în acțiune?	632
109. Saint-Germain... foarte fin și spiritual	640
110. Au greșit mișcările și au mers îndărăt	647
111. C'est une leçon par la suite	652

8. HOD

112. Pentru Ceremoniile noastre	659
113. Cauza noastră e un secret	666
114. Pendulul ideal	686
115. Dacă ochiul ar putea vedea demonii	690
116. Je voudrais être la tour	696
117. Nebunia un vast pavilion deține	701

9. YESOD

118. Teoria socială a conspirației	709
119. S-a dat foc ghirlandei de pe trâmbiță.....	719

10. MALKUTH

120. Dar răul este că ei sunt siguri că se află în lumină	733
<i>Postfață</i> (Marin Mincu).....	737

Umberto Eco, *Il pendolo di Foucault*

Copyright © R.C.S. Libri S.p.A. – Milan, Bompiani, 1988

All rights reserved

© 2005, 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

ECO, UMBERTO

Pendulul lui Foucault / Umberto Eco; trad. și note de Ștefania Mincu; postf. de Marin Mincu. – Iași: Polirom, 2013

ISBN print: 978-973-46-3349-4

ISBN ePub: 978-973-46-3362-3

ISBN PDF: 978-973-46-3363-0

I. Mincu, Ștefania (trad.)

II. Mincu, Marian (postf.)

821.131.1-31=135.1

Printed in ROMANIA

UMBERTO
Ecco

Pendulul
lui Foucault

Traducere și note de Ștefania Mincu
Postfață de Marin Mincu

POLIROM
2013

„Miraculoasa aventură a metalelor trebuie să fie mai întâi istoria erorilor ei. Punem o frumoasă bizarerie și pe urmă, în didascală însoțitoare, spunem că e falsă. Până una-alta, e acolo, cititorul se dă în vânt, pentru că vede că și marii oameni băteau câmpii, ca și el.”

Povestii o experiență ciudată pe care o avusesem pe cheiul Senei, nu departe de Quai Saint-Michel. Intrasem într-o librărie care, încă de la cele două vitrine ale ei, așezate simetric, își exalta schizofrenia. Într-o parte lucrări despre calculatoare și despre viitorul electronicii, iar în cealaltă parte numai științe oculte. Și înăuntru la fel: Apple și Cabala.

„Incredibil”, zise Belbo.

„Evident”, zise Diotallevi. „Sau, cel puțin, tu ești ultimul care ar trebui să te miri, Jacopo. Lumea mașinilor încearcă să regăsească misterul creației: litere și numere.”

Garamond nu zise nimic. Își încrucișase mâinile, ca și cum s-ar fi rugat, și-și înălțase ochii la cer. Apoi bătu din palme: „Tot ce-ați spus astăzi îmi confirmă mie un gând care de câteva zile... Dar toate la vremea lor, trebuie să mai reflectez. Așa că dați-i înainte. Bravo, Casaubon, o să-ți refacem și contractul dumitale, ești un colaborator prețios. Și pune, pune Cabală și calculatoare. Calculatoarele se fac din siliciu. Sau nu?”

„Dar siliciul nu-i un metal, e un metaloid.”

„Ei, acu' mă iei subtil cu desinențele? Și mai ce e, *rosa rosarum*? Calculator. Și Cabală.”

„Nu e metal”, am insistat.

Ne însoți până la ușă. În prag îmi spuse: „Casaubon, munca de editor e o artă, nu e știință. Să n-o facem pe revoluționarii, că a trecut timpul. Folosește Cabala. A, în legătură cu nota dumitale de cheltuieli, mi-am permis să scot plata vagonului de dormit. Nu din avaritie, sper că ai încredere. Ci fiindcă cercetarea trebuie să păstreze, ca să zic așa, un anume spirit spartan. Altfel nimeni nu mai crede în ea”.

Ne convocă din nou după câteva zile. Avea la el în birou, îi spuse lui Belbo, un vizitator pe care dorea să-l cunoaștem.

Am intrat. Garamond se întreținea cu un domn gras, cu față de tapir, cu două mustăcioare blonde sub un nas mare, animalic, și fără bărbie. Mi se părea că-l cunosc, apoi îmi amintii, era profesorul Bramanti pe care-l ascultasem la Rio, referendarul, sau ce-o fi fost el, al acelui ordin rozacrucean.

„Profesorul Bramanti”, zise Garamond, „susține că ar fi momentul potrivit, pentru un editor avizat și sensibil la climatul cultural din anii aceștia, să inițieze o colecție de științe oculte”.

„Pentru... Manuzio”, sugeră Belbo.

„Pentru cine altcineva?” surâse cu șiretenie domnul Garamond. „Profesorul Bramanti, care, între altele, mi-a fost recomandat de un prieten bun, doctorul De Amicis, autorul acelui splendid volum, *Peripeții ale zodiacului*, pe care l-am publicat anul acesta, se plânge că acele colecții disparate existente în acest domeniu – mai mereu opera unor editori cu seriozitate și fiabilitate scăzută, superficiali notorii, lipsiți de onestitate, incorecți, mai mult aș zice, imprecisi – nu sunt la înălțimea bogăției, a profunzimii acestui domeniu al cunoașterii...”

„Timpurile sunt coapte pentru această reevaluare a culturii inactualității, după falimentul utopiilor lumii moderne”, zise Bramanti.

„Ceea ce spuneți e sfânt, domnule profesor. Dar trebuie să ne scuzați această – Dumnezeuule, n-aș zice ignoranță, dar măcar superficialitate în legătură cu subiectul dat: la ce vă gândiți dumneavoastră când vorbiți de științe oculte? Spiritism, astrologie, magie neagră?”

Bramanti făcu un gest de nemulțumire: „O, Doamne ferește! Dar astea sunt născociri bune de băgat în capul naivilor. Eu vorbesc de știință, chiar dacă e ocultă. Desigur, și astrologie, dacă va fi cazul, dar nu pentru a-i spune unei dactilografe dacă duminica viitoare o să-l întâlnească pe bărbatul vieții ei. Va fi mai degrabă un studiu serios asupra Decanilor, bunăoară”.

„Înțeleg. Științific. Asta-i pe linia noastră, desigur, dar ați putea fi puțin mai complet?”

Bramanti se relaxă în fotoliu și-și roti ochii prin cameră, ca pentru a căuta niște inspirații astrale. „S-ar

putea da niște exemple, desigur. Aș zice că cititorul ideal al unei colecții de acest gen ar trebui să fie un adept al Rozei-Cruce, așadar un expert *in magiam, in necromantiam, in astrologiam, in geomantiam, in pyromantiam, in hydromantiam, in chaomantiam, in medicinam adeptam*, ca să citez din cartea Azoth, cea care a fost dată de o fecioară misterioasă Stauroforului, cum se relatează în *Raptus philosophorum*. Însă cunoașterea adeptului îmbrățișează alte domenii, precum fiziognozia, care privește fizica ocultă, statica, dinamica și cinematica, astrologia sau biologia ezoterică și studiul spiritelor din natură, zoologia hermetică și astrologia biologică. Adăugați cosmognozia, care studiază astrologia, însă sub aspect astronomic, cosmologic, fiziologic, ontologic, sau antropognozia, care studiază anatomia omologică, științele divinatorii, fiziologia fluidică, psihurgia, astrologia socială și hermetismul istoriei. Pe urmă sunt matematicile calitative, adică, știți mai bine decât mine, aritmologia... Însă cunoștințele preliminariei ar postula cosmografia invizibilului, magnetism, aure, somnuri, fluide, psihometrie și clarviziune, și, în genere, studiul celorlalte cinci simțuri hiperfizice – ca să nu mai vorbim de astrologia horoscopică, aceasta-i deja o degenerare a științei atunci când nu-i efectuată cu precauțiile cuvenite, și apoi fiziognomica, lectura gândirii, arte divinatorii (tarot, cheia viselor), până la treptele superioare, cum sunt profetia și *extasis*-ul. S-ar cere informații suficiente despre mânăuirea fluidelor, alchimie, spargirie, telepatie, exorcism, magie ceremonială și evocatorie, teurgie de bază. Pentru ocultismul propriu-zis aș recomanda explorări în domeniile Cabalei primitive, brahmanism, gimnosofie, hieroglifile de la Memphis..."

„Fenomenologie templiară”, insinuă Belbo.

Bramanti se luminează la față: „Fără îndoială. Dar uitasem, mai întâi câteva noțiuni de necromantie și vrăjitorie ale altor rase, onomantie, furori profetice, taumaturgie voluntară, sugestie, yoga, hipnotism, somnambulism, chimie mercurială... Wronski, pentru tendința mistică, recomanda să fie luate în seamă tehnicile posedatelor de la Loudun, ale convulsivilor de la St. Médard, filtrele mistice, vinul de Egipt, elixirul de viață lungă

și *acqua tofana*. Pentru principiul răului, dar înțeleg că aici ajungem la secțiunea cea mai rezervată a unei posibile colecții, așa zice că trebuie să te familiarizezi cu misterele lui Belzebut ca autodistrucție și ale lui Satana ca principe detronat, ale lui Eurinomos, Moloh, incubi și sucubi. Pentru principiul pozitiv, mistere cerești ale sfinților Mihail, Gavril și Rafail și ale agathodemonilor. Apoi misterele lui Isis, ale lui Mithra, Morfeu, misterele din Samotrake și de la Eleusis și misterele naturale ale sexului viril, falusul, Lemnul Vieții, Cheia Științei, Bafomet, maiul, misterele naturale ale sexului feminin, Ceres, Cteis, Patera, Cybele, Astarte”.

Domnul Garamond se aplecă în față cu un surâs insinuant: „N-o să-i neglijați pe gnostici...”

„Bineînțeles că nu, chiar dacă despre acest subiect mai aparte circulă multe lucruri de duzină, nu prea serioase. În orice caz, orice ocultism sănătos e o Gnoză.”

„Asta spuneam și eu”, zise Garamond.

„Și toate astea ar cam fi de-ajuns”, zise Belbo, pe un ton ușor interogativ.

Bramanti își umflă obrajii, transformându-se subit din tapir în hârciog. „De-ajuns... pentru a iniția, nu și pentru inițiați, iertați-mi jocul de cuvinte. Dar, prin vreo cincizeci de volume, dumneavoastră ați putea mesmeriza un public de mii de cititori, care nu așteaptă altceva decât un cuvânt garantat... Cu o investiție de câteva sute de milioane – vin la dumneavoastră, domnule profesor Garamond, tocmai pentru că vă știu dispus către aventuri dintre cele mai generoase – și un procentaj modest pentru mine, ca director al colecției...”

Bramanti spusese destul și deja pierduse orice interes în ochii lui Garamond. Într-adevăr, fu expedit în grabă și cu mari promisiuni. Obișnuitul comitet de consilieri avea să cumpănească atent propunerea.

*Însă aflați că noi suntem cu toții de acord,
indiferent de ceea ce spunem.*

(Turba Philosophorum)

După ce Bramanti ieși, Belbo declară că ar fi trebuit să-și scoată dopul. Domnul Garamond nu cunoștea expresia și Belbo încercă unele parafraze mai cu perdea, dar fără succes.

„În orice caz”, zise Garamond, „să nu facem pe mofturoșii. Domnul ăsta nu rostise nici măcar cinci cuvinte, și eu știam deja că nu era un client pentru noi. El, ca atare. Dar ăia de care vorbea, da, autori și cititori. Bramanti ăsta a venit să-mi întărească reflecțiile pe care tocmai le făceam de câteva zile. Priviți, domnilor”. Și scoase teatral din sertar trei cărți.

„Aici sunt trei volume apărute în anii din urmă, și toate de succes. Primul e în engleză și nu l-am citit, însă autorul e un critic ilustru. Și ce anume a scris? Uitați-vă la subtitlu, un roman gnostic. Iar acum priviți-l pe acesta: aparent un roman cu intrigă polițistă, un bestseller. Și despre ce anume e vorba? Despre o biserică gnostică de pe lângă Torino. Veți fi știind dumneavoastră cine sunt gnosticii ăștia...” Ne opri cu un semn al mâinii: „Nu contează, mi-e de-ajuns să știu că au ceva demonic... Știu, știu, poate o iau prea în grabă, dar nu vreau să vorbesc ca dumneavoastră, vreau să vorbesc ca Bramanti ăla. În momentul ăsta sunt editor, nu profesor de gnoseologie comparată, sau ce-o mai fi. Ce anume am văzut eu mai limpede, mai promițător, mai atrăgător, așa zice și mai mult, mai curios în spusele lui Bramanti? Această extraordinară capacitate de a

pune totul laolaltă; el n-a zis gnostici, dar ați văzut că ar fi putut să zică, între geomanție, gero vital și radames cu mercur. Și de ce insist? Pentru că aici am o altă carte, a unei ziariste celebre, care relatează niște lucruri incredibile ce se petrec la Torino, la Torino zic, cetatea automobilului: vrăjitorii, liturghii negre, evocări ale diavolului, și totul pentru oameni care plătesc, nu pentru ai mușcați de tarantulă de prin sud. Casaubon, Belbo mi-a spus că dumneata vii din Brazilia și că ai asistat la niște rituri satanice ale sălbaticilor alora de pe-acolo... Bine, o să-mi spui pe urmă exact ce anume erau, da-i totuna. Brazilia e aici, domnilor. Am intrat alaltăieri, eu, în persoană, în librăria aceea, cum se cheamă, nu contează, era o librărie care acum șase-șapte ani vindea texte anarhice, revoluționare, extremiste, teroriste, mai mult așa spune, marxiste... Ei bine. Cum s-a reprofilat? Cu lucrurile despre care vorbea Bramanti. E adevărat, astăzi suntem într-o epocă de confuzie și dacă vă duceți într-o librărie catolică, unde altădată nu era decât catehismul, acum găsiți în ea reabilitarea lui Luther, dar, cel puțin, nu ți-ar vinde o carte în care se spune că religia e vorbă goală. În schimb, în aceste librării de care vorbesc eu se vând și autorul care crede, și al care zice sanchi, numai să atingă un subiect, cum să zic..."

„Hermetic”, sugerează Diotallevi.

„Exact, cred că asta-i cuvântul potrivit. Am văzut cel puțin zece cărți despre Hermes. Iar eu vreau să vă vorbesc despre un Proiect Hermes. Intrăm și noi în ramură.”

„În creanga de aur”, zise Belbo.

„Chiar așa”, zise Garamond, fără să sesizeze aluzia, „e un filon de aur. Eu mi-am dat seama că ăștia înghit orice, numai să fie hermetic, cum ziceai dumneata, numai să scrie acolo contrariul a ceea ce au găsit în cărțile de școală. Și cred că este o datorie culturală; eu nu sunt un binefăcător din vocație, dar în vremurile astea atât de întunecate, să oferi cuiva o credință, o mică fereastră spre supranatural... Editura Garamond a avut și are în permanență o misiune științifică...”

Belbo deveni rigid. „Mi s-a părut că dumneavoastră vă gândeați la Manuzio.”